

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2007. május 3.*

A C-303/05. sz. ügyben,

az EU 35. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Arbitragehof (Belgium) a Bírósághoz 2005. július 29-én érkezett, 2005. július 13-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **Advocaten voor de Wereld VZW**

és

a **Leden van de Ministerraad**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, R. Schintgen, P. Kūris, Juhász E. és J. Klučka tanácselnökök, J. N. Cunha Rodrigues (előadó), J. Makarczyk, U. Löhmus, E. Levits és L. Bay Larsen bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. július 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Advocaten voor de Wereld VZW képviseletében L. Deleu, P. Bekaert és F. van Vlaenderen advocaten,
- a belga kormány képviseletében M. Wimmer, meghatalmazotti minőségben, segítői: E. Jacobowitz és P. de Maeyer ügyvédek,
- a cseh kormány képviseletében T. Boček, meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviseletében J. M. Rodríguez Cárcamo, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviseletében G. de Bergues és J.-C. Niollet, valamint E. Belliard, meghatalmazotti minőségben,

- a lett kormány képviselőjében E. Balode-Buraka, meghatalmazotti minőségben,
- a litván kormány képviselőjében D. Kriauciūnas, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviselőjében H. G. Sevenster, M. de Mol és C. M. Wissels, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében J. Pietras, meghatalmazotti minőségben,
- a finn kormány képviselőjében E. Bygglin, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság Kormánya képviselőjében S. Nwaokolo és C. Gibbs, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: A. Dashwood barrister,
- az Európai Unió Tanácsa képviselőjében S. Kyriakopoulou, valamint J. Schutte és O. Petersen, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében W. Bogensberger és R. Troosters, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2006. szeptember 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o., a továbbiakban: kerethatározat) érvényességének értékelésére irányul.
- ² A jelen kérelem előterjesztésére az Advocaten voor de Wereld VZW (a továbbiakban: Advocaten voor de Wereld) által a Belgische wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel (az európai elfogatóparancsról szóló 2003. december 19-i belga törvény) (*Belgisch Staatsblad* 2003. december 22., 60075. o.; a továbbiakban: 2003. december 19-i törvény), és különösen e törvény 3. cikkének, 5. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint 7. cikkének megsemmisítése iránt az Arbitragehofhoz benyújtott kereset alapján indult eljárás keretében került sor.

Jogi háttér

- ³ A kerethatározat (5) preambulumbekkezdése szerint:

„Az Uniónak abból a kitűzött céljából, hogy a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségévé váljon, következik a tagállamok közötti kiadatás eltörlése és annak az igazságügyi hatóságok közötti átadási rendszerrel való felváltása. Emellett az elítéltek vagy gyanúsítottak – büntetőítélet végrehajtása vagy

büntetőeljárás lefolytatása céljából történő – átadásának új, egyszerűsített rendszerének bevezetése lehetővé teszi a jelenlegi kiadatási eljárások bonyolultságának és a jelenlegi kiadatási eljárásokban rejlő késlekedés kockázatának a megszüntetését is. A tagállamok között mindeddig irányadó hagyományos együttműködési kapcsolatokat a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségében a büntetőügyekben hozott bírósági határozatok szabad mozgásán nyugvó rendszernek kell felváltania mind az ítélethozatal előtti, mind az azt követő szakaszban.”

4 A kerethatározat (6) preambulumbekkezdése kimondja:

„Az e kerethatározatban előírt európai elfogatóparancs az első konkrét megvalósulása a büntetőjog területén a kölcsönös elismerés elvének, amelyre az Európai Tanács az igazságügyi együttműködés »sarokköveként« utalt.”

5 A kerethatározat (7) preambulumbekkezdése értelmében:

„Mivel az 1957. december 13-i európai kiadatási egyezményre épülő többoldalú kiadatási rendszer felváltását a tagállamok egyoldalúan eljárva nem képesek kielégítően megvalósítani, és e cél – nagyságát és hatásait tekintve – az unió szintjén jobban megvalósítható, a Tanács az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében és az Európai Közösséget létrehozó szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az arányosság elvének megfelelően, amelyet az utóbbi cikk rögzít, ez a kerethatározat nem lép túl az e cél megvalósításához szükséges mértéken.”

6 A kerethatározat (11) preambulumbekszdése szerint:

„A tagállamok között az európai elfogatóparancs váltja fel a kiadásra irányadó összes korábbi megállapodást, ideértve a schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény III. címének a kiadásra vonatkozó rendelkezéseit is.”

7 Az EU 31. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontja és az EU 34. cikk (2) bekezdésének b) pontja alapján elfogadott kerethatározat 1. cikke a következőkppen rendelkezik:

„(1) Az európai elfogatóparancs egy tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás lefolytatása, szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása végett a keresett személyt elfogja és átadja.

(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.

(3) E kerethatározat nem érinti az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét.”

8 A kerethatározat 2. cikke kimondja:

„(1) Az Európai elfogatóparancs olyan cselekmények esetén bocsátható ki, amelyeknél a kibocsátó tagállam joga szerint a büntetési tétel felső határa legalább tizenkét havi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés, illetve ha a szabadságvesztést kiszabó ítéletet vagy a szabadságelvonással járó intézkedést már meghozták, ennek időtartama legalább négy hónap.

(2) E kerethatározat értelmében és a cselekmény kettős büntethetőségének mérlegelése nélkül az európai elfogatóparancs alapján átadásra kerül sor az alábbi bűncselekmények esetében, ha ezeknél a kibocsátó tagállam joga szerint a kibocsátó tagállamban a büntetési tétel felső határa legalább háromévi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés:

- bűnszervezetben való részvétel,
- terrorizmus,
- emberkereskedelem,
- gyermekek szexuális kizsákmányolása és gyermekpornográfia,
- kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott kereskedelme,
- fegyverek, lőszeres és robbanóanyagok tiltott kereskedelme,
- korrupció,

- csalással kapcsolatos bűncselekmények, ideértve az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló 1995. július 26-i egyezmény értelmében az Európai Közösségek pénzügyi érdekeit sértő csalásokat is,
- bűncselekményekből származó jövedelmek tisztára mosása,
- pénzhamisítás, ideértve az euró hamisítását is,
- számítógépes bűnözés,
- környezettel kapcsolatos bűncselekmények, ideértve a veszélyeztetett állatfajok, valamint a veszélyeztetett növényfajok és növényfajták tiltott kereskedelmét is,
- segítségnyújtás jogellenes beutazáshoz és tartózkodáshoz,
- szándékos emberölés, súlyos testi sértés,
- emberi szervek és szövetek tiltott kereskedelme,
- emberrablás, személyi szabadságtól való jogellenes megfosztás és túszejtés,
- rasszizmus és idegengyűlölet,

- szervezett lopás vagy fegyveres rablás,
- kulturális javak – ideértve a régiségeket és műtárgyakat is – tiltott kereskedelme,
- csalás,
- zsarolás és védelmi pénz szedése,
- termékhamisítás és iparjogvédelmi jog megsértése,
- hivatalos okmányok hamisítása és azzal való kereskedés,
- fizetőeszközök hamisítása,
- hormontartalmú anyagok és más növekedésserkentők tiltott kereskedelme,
- nukleáris és radioaktív anyagok tiltott kereskedelme,
- lopott gépjárművek kereskedelme,
- erőszakos közöszlés,
- gyűjtogatás,

- a Nemzetközi Büntetőbíróság joghatósága alá tartozó bűncselekmények,
- repülőgép/hajó hatalomba kerítése,
- szabotázs.

(3) A Tanács az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 39. cikkének (1) bekezdésében megállapított feltételek szerint az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag bármikor úgy határozhat, hogy a (2) bekezdésben foglalt listát további bűncselekményfajtákkal bővíti. A Tanács a Bizottságnak a 34. cikk (3) bekezdése szerint benyújtott jelentése nyomán megvizsgálja a lista bővítésének vagy módosításának szükségességét.

(4) A (2) bekezdésben fel nem sorolt bűncselekmények esetében az átadás feltételül szabható, hogy azok a cselekmények, amelyek miatt az európai elfogatóparancsot kibocsátották a végrehajtó tagállam joga szerint – tényállási elemeiktől és minősítésüktől függetlenül – bűncselekménynek minősüljenek.”

- 9 A kerethatározat 31. cikke értelmében:

„(1) 2004. január 1-jétől – a tagállamok és harmadik államok viszonylatában történő alkalmazásuk sérelme nélkül – ez a kerethatározat lép a tagállamok közötti

viszonylatban a kiadatás terén alkalmazandó alábbi egyezmények megfelelő rendelkezéseinek helyébe:

- a) az 1957. december 13-i európai kiadatási egyezmény, ennek 1975. október 15-i kiegészítő jegyzőkönyve, 1978. március 17-i második kiegészítő jegyzőkönyve, valamint a terrorizmus visszaszorításáról szóló, 1977. január 27-i európai egyezmények a kiadatással kapcsolatos rendelkezései;
- b) az Európai Községek tagállamai közötti, a kiadatási kérelmek továbbítási módszereinek egyszerűsítéséről és korszerűsítéséről szóló 1989. május 26-i megállapodás;
- c) az Európai Unió tagállamai közötti egyszerűsített kiadatási eljárásról szóló 1995. március 10-i egyezmény;
- d) az Európai Unió tagállamai közötti kiadatásról szóló 1996. szeptember 27-i egyezmény;
- e) a közös államhatárokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló 1990. június 19-i egyezmény III. címének IV. fejezete.

(2) A tagállamok az e kerethatározat elfogadásakor hatályban lévő két- vagy többoldalú megállapodásokat vagy megegyezéseket továbbra is alkalmazhatják,

amennyiben ezek lehetővé teszik e kerethatározat céljainak kiterjesztését vagy kibővítését, és hozzájárulnak az olyan személyek átadásával kapcsolatos eljárások további egyszerűsítéséhez és megkönnyítéséhez, akik ellen európai elfogatóparancsot adtak ki.

A tagállamok e kerethatározat hatálybalépését követően két- vagy többoldalú megállapodásokat vagy megegyezéseket köthetnek, amennyiben ezek lehetővé teszik e kerethatározat rendelkezéseinek kiterjesztését vagy kibővítését, és hozzájárulnak az olyan személyek átadásával kapcsolatos eljárások további egyszerűsítéséhez és megkönnyítéséhez, akik ellen európai elfogatóparancsot adtak ki, különösen ha azok a 17. cikkben előírt határidőknél rövidebb határidőket határoznak meg, a 2. cikk (2) bekezdésében megállapított bűncselekmények listáját bővítik, a megtagadás 3. és 4. cikkben rögzített okait tovább szűkítik, vagy a 2. cikk (1) vagy (2) bekezdésében meghatározott küszöböt leszállítják.

A második albekezdésben említett megállapodások és megegyezések semmiképpen sem érinthetik hátrányosan az olyan tagállamokkal fennálló kapcsolatokat, amelyek ezeknek nem részesei.

A tagállamok az e kerethatározat hatálybalépését követő három hónapon belül értesítik a Tanácsot és a Bizottságot, hogy az első albekezdésben említett meglévő megállapodások és megegyezések közül melyeket kívánják továbbra is alkalmazni.

A tagállamok az aláírást követő három hónapon belül értesítik a Tanácsot és a Bizottságot a második albekezdésben említett minden új megállapodásról vagy megegyezésről.

(3) Amennyiben az (1) bekezdésben említett egyezmények vagy megállapodások olyan tagállamok területére vagy olyan területekre alkalmazandók, amelyek külkapcsolataiért olyan tagállam felel, amelyre ez a kerethatározat nem alkalmazható, az ezen területek és a többi tagállam közötti kapcsolatokra változatlanul ezek a nemzetközi szerződések irányadók.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint az Advocaten voor de Wereld 2004. június 21-én keresetet nyújtott be az Arbitragehofhoz a kerethatározat rendelkezéseit a belga jogba átültető 2003. december 19-i törvény teljes vagy részleges megsemmisítése iránt.
- 11 Keresete alátámasztására az Advocaten voor de Wereld különösen arra hivatkozott, hogy a kerethatározat azért érvénytelen, mert az európai elfogatóparancsot nem kerethatározattal, hanem egyezménnyel kellett volna létrehozni, mivel az EU 34. cikk (2) bekezdésének b) pontja értelmében kerethatározat kizárólag „a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése céljából” fogadható el, amiről a jelen ügyben nincs szó.
- 12 Az Advocaten voor de Wereld előadja továbbá, hogy a 2003. december 19-i törvény 5. cikkének (2) bekezdése, amely a kerethatározat 2. cikkének (2) bekezdését átülteti a belga nemzeti jogba, sérti az egyenlőség elvét és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, mivel az – az európai elfogatóparancs végrehajtása esetén ez utóbbi rendelkezésben felsorolt büntetendő cselekmények vonatkozásában, anélkül hogy

ezt objektív és ésszerű okok igazolnák – eltekint a cselekmény kettős büntethetősége követelményétől, míg más bűncselekmények vonatkozásában ez a követelmény megmarad.

- 13 Az Advocaten voor de Wereld azt állítja továbbá, hogy a 2003. december 19-i törvény nem felel meg a büntetőjogi törvényesség elvéből következő feltételeknek sem, mivel a felsorolásban nem egyértelműen és pontosan meghatározott normatív tartalmú bűncselekmények szerepelnek, hanem mindössze a nemkívánatos magatartások nem egyértelműen meghatározott kategóriái. Álláspontja szerint az európai elfogatóparancs végrehajtásáról határozó igazságügyi hatóság nem rendelkezik elegendő információval annak megfelelő ellenőrzéséhez, hogy azon bűncselekmények, amelyek miatt a keresett személy ellen büntetőeljárás folyik, vagy szabadságvesztés büntetést szabtak ki vele szemben, az említett törvény 5. cikkének (2) bekezdésében felsorolt kategóriák valamelyikébe tartozik-e. Az e rendelkezésben szereplő bűncselekmények egyértelmű és pontos meghatározása hiányában az európai elfogatóparancs végrehajtásával megbízott különböző hatóságok eltérően fogják alkalmazni az említett törvényt, és ebből kifolyólag megsértik az egyenlőség elvét és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát is.
- 14 Az Arbitragehof kifejti, hogy a 2003. december 19-i törvény egyenes következménye a Tanács azon határozatának, miszerint a Tanács az európai elfogatóparancsot kerethatározattal szabályozza. Az Advocaten voor de Wereldnek az említett törvénnyel szembeni kifogásai ugyanezen ok miatt a kerethatározatra is vonatkoznak. Álláspontja szerint az igazságügyi hatóságok között a közösségi jogi aktusok és az azokat a nemzeti jogba átültető jogszabályok érvényességével kapcsolatban meglévő értelmezési különbségek veszélyeztetik a közösségi jogrend egységességét, és sértik a jogbiztonság alapelvét.
- 15 Az Arbitragehof hozzáteszi, hogy az EU 35. cikkének (1) bekezdése értelmében kizárólag a Bíróság rendelkezik hatáskörrel a kerethatározatok érvényességére vonatkozó előzetes döntések meghozatalára, és hogy a Belga Királyság ugyanezen cikk (2) bekezdése alapján elfogadta a Bíróság hatáskörét e tárgyban.

- 16 Ezért az Arbitragehof felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal végett az alábbi kérdést terjesztette a Bíróság elé:

- „1) Összeegyeztethető-e [a kerethatározat] az [EU] 34. cikk (2) bekezdésének b) pontjával, miszerint kerethatározat csupán a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése céljából fogadható el?
- 2) Összeegyeztethető-e [a kerethatározat] 2. cikkének (2) bekezdése a kettős büntethetőség követelményének vizsgálatát az ott felsorolt bűncselekmények esetén kizáró részében az [EU] 6. cikk (2) bekezdésével, közelebbről az e rendelkezés által biztosított büntetőjogi törvényesség elvével, az egyenlőség elvével és a hátrányos megkülönböztetés tilalmával?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

Az elfogadhatóságról

- 17 A cseh kormány állítása szerint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés azért elfogadhatatlan, mert az EU 34. cikk (2) bekezdése b) pontjának vizsgálatára kötelezi a Bíróságot, amely az elsődleges jogba tartozó rendelkezés, és kívül esik a Bíróság felülvizsgálati hatáskörén.

- 18 Ez az érvelés nem megalapozott. Az EU 35. cikk (1) bekezdése értelmében ugyanis a Bíróság az e cikkben előírt feltételek mellett hatáskörrel rendelkezik többek között a kerethatározatok érvényességére és értelmezésére vonatkozó előzetes döntések meghozatalára, ami szükségképpen magában foglalja annak lehetőségét, hogy a Bíróság kifejezett erre irányuló felhatalmazás nélkül is értelmezheti az elsődleges jogba tartozó olyan rendelkezéseket, mint az EU 34. cikk (2) bekezdésének b) pontja, ha – mint az alapügyben is – annak értékelésére kéri fel, hogy jogszerű volt-e a kerethatározat e rendelkezés alapján történő elfogadása.
- 19 A cseh kormány szerint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés amiatt is elfogadhatatlan, mert az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmazza egyértelműen azokat a releváns indokokat, amelyek igazolnák a kerethatározat érvénytelenségének megállapítását. Épp ezért e kormánynak állítása szerint nem is volt lehetősége arra, hogy érdemi észrevételeket terjesszen elő e kérdéssel kapcsolatban. Közelebbről, ha az Advocaten voor de Wereld azt állította, hogy a kerethatározat nem eredményezte a tagállamok jogszabályainak közelítését, ezt az állítását bizonyítania kellett volna, az Arbitragehofnak pedig az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban ismertetnie kellett volna ezt.
- 20 Emlékeztetni kell arra, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban előadott információknak nemcsak azt kell lehetővé tenniük, hogy a Bíróság hasznos választ adjon, hanem azt is, hogy a tagállamok kormányai, valamint az egyéb érdekelt felek a Bíróság alapokmánya 23. cikkének megfelelően benyújthassák észrevételeiket (lásd többek között a C-422/98. sz., Colonia Versicherung és társai ügyben 1999. március 2-án hozott végzés [EBHT 1999., I-1279. o.] 5. pontját).
- 21 Az alapügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozat elegendő információt tartalmaz ahhoz, hogy megfeleljen e követelményeknek. Ugyanis, amint az a jelen ítélet 11. pontjában már szerepel, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az Advocaten voor de Wereld fenntartja álláspontját, miszerint az európai elfogatóparancsot nem kerethatározattal, hanem egyezményrel kellett volna

létrehozni, mivel az EU 34. cikk (2) bekezdésének b) pontja értelmében kerethatározat kizárólag „a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése céljából” fogadható el, amiről a jelen ügyben nincsen szó.

- 22 Ezek az információk nemcsak ahhoz elegendőek, hogy a Bíróság hasznos választ adhasson, hanem annak biztosításához is, hogy az érdekelt felek, a tagállamok, a Tanács és a Bizottság – a Bíróság alapokmánya 23. cikkének megfelelően – benyújthassák észrevételeiket, amint ezt egyébként a jelen eljárásba beavatkozók által benyújtott észrevételek is tanúsítják, ideértve a cseh kormány észrevételeit is.
- 23 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés tehát elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 24 A jelen ügyben észrevételeket benyújtó összes többi féltől eltérően az Advocaten voor de Wereld úgy véli, hogy az európai elfogatóparancsot az EU 34. cikk (2) bekezdése d) pontjának megfelelően nem kerethatározattal, hanem egyezmény-nel kellett volna szabályozni.
- 25 Egyrészt ugyanis a kerethatározat érvényesen nem volt elfogadható a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítése céljából az EU 34. cikk (2) bekezdésének b) pontja értelmében, mivel a Tanács kerethatározatot kizárólag a tagállamok büntetőjogi szabályainak fokozatos közelítése céljából, csak az EU 29. cikk második bekezdésének harmadik albekezdésében és az EU 31. cikk (1) bekezdésének e) pontjában előírt esetekben fogadhat el. A büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén történő többi közös fellépés esetében a Tanácsnak az EU 34. cikk (2) bekezdésének d) pontja értelmében egyezményeket kell kidolgoznia.

- 26 Másrészt a kerethatározat 31. cikke alapján 2004. január 1-jétől a kerethatározat lép a tagállamok közötti viszonylatban a kiadatás terén alkalmazandó egyezmények helyébe. Így kizárólag ilyen jogi aktussal, tehát az EU 34. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerinti egyezménnyel lehet eltérni a hatályos egyezményektől.
- 27 Ez az érvelés nem fogadható el.
- 28 Amint az a kerethatározat 1. cikkének (1) és (2) bekezdéséből, (5)–(7), és (11) preambulumbekendéséből következik, a kerethatározat célja, hogy a tagállamok közötti többoldalú kiadási rendszert az igazságügyi hatóságok közötti, az elítéltek vagy gyanúsítottak büntetőítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő, a kölcsönös elismerés elvén nyugvó átadásának rendszerével váltsa fel.
- 29 Az egyes tagállamokban az adott kibocsátó állam jogszabályai szerint kibocsátott elfogatóparancs a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítését teszi szükségessé a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén, konkrétan a nemzeti hatóságok közötti átadás feltételeire, eljárására és hatásaira vonatkozó jogszabályok közelítését.
- 30 Éppen ez a célja a kerethatározatnak, különösen a felsorolt bűncselekményszabályokra vonatkozó szabályokat illetően, amelyek esetében a cselekmény kettős büntethetőségét nem kell mérlegelni (2. cikk (2) bekezdés), valamint az európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező vagy mérlegelhető megtagadásának okaira (3. és 4. cikk), az elfogatóparancs tartalmára és formáira (8. cikk), annak továbbítására és a továbbítás

módjára (9. és 10. cikk), a keresett vagy elfogott személyt megillető jogok alapvető biztosítékaira (11–14. cikk), az említett elfogatóparancs végrehajtására irányadó határidőkre és szabályokra (17. cikk) és a keresett személy átadásának határidejére (23. cikk) vonatkozó rendelkezéseket illetően.

- 31 A kerethatározat az EU 31. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontján alapul, amely szerint a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó közös fellépés célja az igazságügyi hatóságok közötti együttműködés megkönnyítése és meggyorsítása az eljárások lefolytatása és a határozatok végrehajtása terén, valamint a kiadatás megkönnyítése a tagállamok között.
- 32 Ellentétben az Advocaten voor de Wereld állításával, semmi nem utal arra, hogy a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek az EU 34. cikk (2) bekezdésének b) pontja szerinti kerethatározat elfogadásával történő közelítése kizárólag az EU 31. cikk (1) bekezdésének e) pontjában említett büntető jogszabályokat érintheti, azaz ez utóbbi rendelkezésben felsorolt területeken a bűncselekmények tényállási elemeire és az alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat.
- 33 Az EU 2. cikk első bekezdésének negyedik francia bekezdése értelmében az Unió célkitűzései között szerepel a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése térségének fejlesztése, az EU 29. cikk első bekezdése pedig előírja a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területein a tagállamok közös fellépésének kidolgozását a polgárok magas szintű biztonságának biztosítása érdekében e térségben. E cikk második bekezdésének második francia bekezdése szerint e célkitűzés megvalósításához hozzájárul „tagállamok igazságügyi hatóságainak és egyéb, hatáskörrel rendelkező hatóságainak szorosabb együttműködése [...] is, [az EU] 31. és [az EU] 32. cikk rendelkezéseinek megfelelően”.

- 34 Az EU 31. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontja azonban nem tartalmaz semmilyen útmutatást a tekintetben, hogy milyen jogi eszközök segítségével kell ezt a célkitűzést megvalósítani.
- 35 Továbbá, az EU 34. cikk (2) bekezdése általános megfogalmazással él, amikor kimondja, hogy a Tanács „intézkedéseket tesz, és előmozdítja az együttműködést, hozzájárulva ezzel az Unió célkitűzéseinek megvalósításához”, és feljogosítja a Tanácsot, hogy „ebből a célból” az említett (2) bekezdés a)–d) pontjában felsorolt különböző jogi aktusokat fogadjon el, amelyek közt szerepelnek a kerethatározatok és egyezmények.
- 36 Továbbá sem az EU 34. cikk (2) bekezdése, sem az EU-Szerződés VI. címének más rendelkezése nem tesz különbséget a tekintetben, hogy milyen jogi aktusok fogadhatók el a büntetőügyekben folytatott együttműködés területén történő közös fellépés keretében.
- 37 Az EU 34. cikk (2) bekezdése fontossági sorrendet sem állít fel az e rendelkezésben felsorolt eszközök között, ezért nincs kizárva, hogy a Tanács ugyanazon terület szabályozása céljából különböző eszközök közül válasszon, figyelembe véve a választott eszköz jellegéből fakadó korlátokat.
- 38 Ilyen körülmények között az EU 34. cikk (2) bekezdése, amikor általános megfogalmazással élve felsorolja és meghatározza az Unió EU-Szerződés VI. címében megfogalmazott „céljainak megvalósítása” érdekében használható jogi eszközök különböző fajtáit, nem értelmezhető úgy, mint amely kizárja, hogy a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése az EU 31. cikk (1) bekezdésének e) pontjában említetteken kívül más területeken, közelebbről az európai elfogatóparancs területén az említett (2) bekezdés b) pontjában szereplő kerethatározat elfogadása által valósulhasson meg.

- 39 Ezt az értelmezést, mely szerint a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek kerethatározat elfogadása általi közelítése nemcsak az EU 31. cikk (1) bekezdésének e) pontjában felsorolt területeken megengedett, megerősíti ugyanezen (1) bekezdés c) pontja, amely szerint a közös fellépés magában foglalja „a tagállamokban alkalmazandó szabályok olyan mértékű összeegyeztethetőségének biztosítását [is], amely az ilyen, [büntetőügyekben folytatott igazságügyi] együttműködés javításához szükséges”, anélkül hogy különbséget tenne a jogszabályok közelítése céljából alkalmazható jogi aktusok különböző fajtái között.
- 40 A jelen esetben, mivel az EU 34. cikk (2) bekezdésének c) pontja kizárja, hogy a Tanács határozatot fogadjon el a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése céljából, és mivel a közös álláspont ugyanezen (2) bekezdés a) pontja értelmében csak annak meghatározására szorítkozhat, hogy az Unió hogyan viszonyul egyes kérdésekhez, felmerül a kérdés, hogy – ellentétben az *Advocaten voor de Wereld* állításával – a Tanács jogszerűen szabályozta-e kerethatározattal az európai elfogatóparancsot, az EU 34. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerinti egyezmény helyett.
- 41 Noha az európai elfogatóparancsot egyezménnyel is lehetett volna szabályozni, a Tanács mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy előnyben részesíti-e a kerethatározatot, mint jogi eszközt, ha – mint a jelen ügyben is – e jogi aktus elfogadásának feltételei teljesülnek.
- 42 Ezt a következtetést nem rontja le az a körülmény, hogy a kerethatározat 31. cikkének (1) bekezdése szerint 2004. január 1-jétől ez a kerethatározat lép a tagállamok közötti viszonylatban a kiadatás terén alkalmazandó korábbi, e rendelkezésben felsorolt egyezmények megfelelő rendelkezéseinek helyébe. Minden ettől eltérő értelmezés, amelyeket nem támaszt alá sem az EU 34. cikk (2) bekezdése, sem az EU-Szerződés egyéb rendelkezése, azzal a kockázattal jár, hogy a korábban

nemzetközi egyezményrel szabályozott területek vonatkozásában a Tanács részére biztosított, kerethatározat elfogadására irányuló hatáskör elveszti hatékony érvényesülésének lényegét.

- 43 Következésképpen a kerethatározat elfogadása nem sérti az EU 34. cikk (2) bekezdésének b) pontját.

A második kérdésről

- 44 Az Advocaten voor de Wereld a jelen ügyben észrevételeket benyújtó többi féllel szemben azt állítja, hogy a kerethatározat 2. cikkének (2) bekezdése a kettős büntethetőség követelményének vizsgálatát az e rendelkezésben felsorolt bűncselekmények vonatkozásában kiiktató részében sérti az egyenlőség elvét és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, valamint a büntetőjogi törvényesség elvét.
- 45 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EU 6. cikk (2) bekezdése értelmében az Unió a jogállamiság elvén alapul, és a közösségi jog általános elveiként tartja tiszteletben az alapvető jogokat, ahogyan azokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény biztosítja, továbbá ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból erednek. Következésképpen az intézmények jogi aktusainak a Szerződéseknek és az általános jogelveknek való megfelelése tekintetében felülvizsgálat alá vannak vetve, csakúgy mint a tagállamok az Unió jogának végrehajtása során (lásd többek között a C-354/04. P. sz., Gestoras Pro Amnistía és társai kontra Tanács ügyben 2007. február 27-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-1579. o.] 51. pontját és a C-355/04. P. sz., Segi és társai kontra Tanács ügyben 2007. február 27-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-1657. o.] 51. pontját).

46 Nem vitatottan ezen elvek közé tartozik a bűncselekmények és büntetések törvényességének elve, a törvény előtti egyenlőség elve és a hátrányos megkülönböztetés tilalma, amelyek újra megerősítést nyertek az Európai Unió Nizzában, 2000. december 7-én kihirdetett alapjogi chartájának (HL 2000. C 364., 1. o.) 49., 20. és 21. cikkében.

47 A Bíróságnak ezért az említett elvek fényében kell vizsgálnia a kerethatározat érvényességét.

A bűncselekmények és büntetések törvényességének elvéről

48 Az *Advocaten voor de Wereld* szerint a több mint harminc olyan bűncselekmény listája, amelyek esetében eltekintettek a cselekmény kettős büntethetőségének hagyományos feltételétől, ha a kibocsátó tagállam azokat legalább három évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti, ezen a ponton annyira határozatlan és bizonytalan, hogy sérti, de legalábbis sértheti a büntetőjogi törvényesség elvét. A listában felsorolt bűncselekmények nem jogi definíciójukkal szerepelnek, hanem mindössze nemkívánatos magatartásoknak nagyon határozatlanul megfogalmazott fajtáiként. Az európai elfogatóparancs végrehajtása keretében szabadságától a cselekmény kettős büntethetőségének vizsgálata nélkül megfosztott személy számára így nem biztosított az a garancia, hogy a büntetőjog meg kell, hogy feleljen a pontosság, egyértelműség és előre láthatóság feltételének, amelyek alapján valamely cselekmény elkövetésekor mindenki tisztában lehet vele, hogy az bűncselekményt valósít-e meg, vagy sem, ellentétben azokkal, akiket nem az európai elfogatóparancs végrehajtásával fosztanak meg szabadságuktól.

49 Emlékeztetni kell arra, hogy a büntetések jogszerűségének elve (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), amelyet több nemzetközi szerződés, többek között az emberi jogokról szóló európai egyezmény 7. cikkének (1) bekezdése is elismert a közösségi jog általános jogelvei közé tartozik, és a tagállamok közös alkotmányos hagyomá-

nyainak alapját képezi (lásd e tekintetben többek között a C-74/95. és C-129/95. sz. X egyesített ügyekben 1996. december 12-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-6609. o.] 25. pontját és a C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P–C 208/02. P. és C-213/02. P. sz., Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. június 28-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-5425. o.] 215–219. pontját).

- 50 E rendelkezésből következik, hogy a törvénynek világosan meg kell határoznia a jogsértéseket és a hozzájuk kapcsolódó büntetéseket. E feltétel akkor teljesül, ha a jogalany – a releváns rendelkezés megfogalmazásából, szükség esetén a bíróságok által nyújtott értelmezés segítségével – megtudhatja, hogy mely cselekmények és mulasztások vonják maguk után a büntetőjogi felelősségét (lásd többek között az EJEB, 2000. június 22-i Coëme és társai kontra Belgium ítéletet, Ítéletek és Határozatok Tára, 2000-VII., 145. §).
- 51 A kerethatározat 2. cikkének (2) bekezdése értelmében az e rendelkezésben felsorolt cselekmények esetén, „ha ezeknél a kibocsátó tagállam joga szerint a kibocsátó tagállamban a büntetési tétel felső határa legalább háromévi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés”, a cselekmény kettős büntethetőségének mérlegelése nélkül az európai elfogatóparancs alapján átadásra kerül sor.
- 52 Következésképpen, még ha a tagállamok a kerethatározat végrehajtása céljából szó szerint át is veszik a bűncselekményfajtáknak a kerethatározat 2. cikkének (2) bekezdésében szereplő felsorolását, e bűncselekmények törvényi tényállása és az alkalmazandó büntetések „a kibocsátó tagállam joga szerint” alakulnak. A kerethatározatnak nem célja a kérdéses bűncselekmények tényállási elemeinek és a hozzájuk kapcsolódó büntetéseknek a harmonizálása.
- 53 Ezért, noha a kerethatározat 2. cikkének (2) bekezdése az e rendelkezésben felsorolt bűncselekményfajták esetében kiiktatja a cselekmény kettős büntethetőségének vizsgálatát, azok törvényi tényállásának és az alkalmazandó büntetéseknek a

meghatározására továbbra is a kibocsátó tagállam joga irányadó, amely tagállam, amint az egyébként a kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdésében is szerepel, köteles tiszteletben tartani az EU 6. cikkben biztosított alapvető jogokat és alapvető jogelveket, így a bűncselekmények és büntetések törvényességének elvét is.

- 54 Következésképpen a kerethatározat 2. cikke (2) bekezdésének az a része, amely az e rendelkezésben felsorolt bűncselekményfajták esetében kiiktatja a kettős büntethetőség követelményének vizsgálatát, nem sérti a bűncselekmények és büntetések törvényességének elvét, és ezért nem érvénytelen.

Az egyenlőség elvéről és a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról

- 55 Az *Advocaten voor de Wereld* szerint a kerethatározat sérti az egyenlőség elvét és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, mivel a 2. cikk (2) bekezdésében fel nem sorolt bűncselekmények esetében az átadás feltételül szabható, hogy azok a cselekmények, amelyek miatt az európai elfogatóparancsot kibocsátották, a végrehajtó tagállam joga szerint bűncselekménynek minősüljenek. Ez a megkülönböztetés objektíve nem igazolható. A cselekmény kettős büntethetősége vizsgálatának kiiktatása az *Advocaten voor de Wereld* álláspontja szerint annál inkább vitatható, mivel a kerethatározat nem tartalmazza azon cselekmények pontos meghatározását, amelyek vonatkozásában az átadást kérték. A kerethatározatban található szabályozás azt eredményezné, hogy a jogalanyok között igazolatlan módon különbséget tesznek aszerint, hogy a szóban forgó cselekmények elkövetésére a végrehajtó tagállamban vagy e tagállam területén kívül került-e sor. Így ezeket a jogalanyokat a szabadságuktól való megfosztás során eltérően ítélnék meg, anélkül hogy ezt bármi igazolná.
- 56 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy egyrészt az egyenlő bánásmód és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének tiszteletben tartása megköveteli, hogy

az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérően, és az eltérő helyzeteket ne kezeljék ugyanúgy, hacsak az ilyen bánásmód objektíven nem igazolható (lásd többek közt a C-248/04. sz., Koninklijke Coöperatie Cosun ügyben 2006. október 26-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-10211. o.] 72. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 57 Ami egyrészt a kerethatározat 2. cikkének (2) bekezdésében felsorolt 32 bűncselekménycsoport kiválasztását illeti, a Tanács álláspontja – a kölcsönös elismerés elve alapján és a tagállamok közti nagyfokú bizalomra és szolidaritásra tekintettel – az lehetett, hogy az érintett bűncselekménycsoportokat, akár már csupán jellegüknél fogva, akár a legalább három évig terjedő kiszabható szabadságvesztés büntetés miatt, azok közé tartoznak, amelyek olyan súlyosan sértik a közrendet és a közbiztonságot, hogy ez igazolja a cselekmény kettős büntethetősége vizsgálata előírásának elmaradását.
- 58 Ezért tehát a különbségtétel – még ha el is fogadnánk, hogy a kerethatározat 2. cikkének (2) bekezdésében szereplő bűncselekmény elkövetésével gyanúsított vagy amiatt elítélt személy helyzete összehasonlítható az e rendelkezésben fel nem sorolt bűncselekmény elkövetésével gyanúsított vagy amiatt elítélt személy helyzetével – mindenképpen objektíve igazolt.
- 59 Másrészt azon körülménnyel kapcsolatban, hogy a kérdéses bűncselekménycsoportok pontos meghatározásának hiánya esetleg a kerethatározat eltérő végrehajtását vonhatja maga után az egyes nemzeti jogrendszerekben, elegendő emlékeztetni arra, hogy a kerethatározat célja nem a tagállamok anyagi büntetőjogának harmonizálása, illetve arra, hogy az EU-Szerződés VI. címének nincs, így az e kerethatározat jogi alapjaként megjelölt EU 34. és EU 31. cikknek sincs egyetlen olyan rendelkezése sem, amely az európai elfogatóparancs alkalmazását a tagállamok büntetőjogi szabályainak harmonizációjától tenné függővé (lásd értelemszerűen többek között a C-187/01. és C-385/01. sz., Gözütok és Brügge egyesített ügyekben 2003. február 11-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-1345. o.] 32. pontját és a C-467/04. sz., Gasparini és társai ügyben 2006. szeptember 28-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-9199. o.] 29. pontját).

- 60 Következésképpen a kerethatározat 2. cikke (2) bekezdésének azon része, amely az e rendelkezésben felsorolt bűncselekményfajták esetében kiiktatja a kettős büntethetőség követelményének vizsgálatát, nem sérti az EU 6. cikk (2) bekezdését, még pontosabban a bűncselekmények és büntetések törvényességének elvét, az egyenlőség elvét, valamint a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, és ezért nem érvénytelen.
- 61 A fenti megállapításokra tekintettel az a válasz adandó, hogy a feltett kérdések vizsgálata egyetlen olyan tényezőt sem tárt fel, amely érinthetné a kerethatározat érvényességét.

A költségekről

- 62 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

A feltett kérdések vizsgálata egyetlen olyan tényezőt sem tárt fel, amely érinthetné az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat érvényességét.

Aláírások